

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej v právnej veci **žalobcu: B. s. r. o., M. X. L.**, zastúpeného JUDr. A. S., advokátom, R. X. D., proti **žalovanému: Ing. J. S., T. X. Bojnice**, zastúpenému JUDr. E. S., advokátkou, korzo B. X. D., **o zaplatenie 1 298 000,- Sk s príslušenstvom**, na odvolanie žalobcu a žalovaného, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. apríla 2008, č. k. 27 Cb 267/94-280, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej **p o t v r d z u j e .**

Vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania rozsudok **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania 512,51 Eur (15 440,- Sk) na účet jeho právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania 94 980,- Sk. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že právna predchodkyňa žalobcu V. a. s., pobočka Bratislava – mesto, uzavrela s dlžníkom Mgr. B. Č. podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka úverovú zmluvu č. 33/92 18. marca 1992, na základe ktorej žalobca poskytol dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške 1 988 000,- Sk na zaplatenie vydraženej prevádzkovej jednotky. V ručiteľskej listine z 5. marca 1992 sa žalovaný zaviazal, že pohľadávku uspokojí v plnej výške, ak ju neuspokojí dlžník. Keďže žalovaný pravosť podpisu na ručiteľskej listine poprel, súd prvého stupňa ustanovil v konaní znalca z odboru ručné písmo, ktorému uložil, aby posúdil v konaní pravosť podpisu žalovaného na úverovej zmluve a ručiteľskej listine. Znalec konštatoval, že na základe predložených porovnávacích materiálov nie je možné vypracovať znalecký posudok s jednoznačne kladným alebo záporným záverom. Podľa názoru súdu prvého stupňa žalobca pravosť podpisu na ručiteľskej listine nepreukázal ani prílohu k ručiteľskej listine podpísanou manželkou žalovaného, vyhotovenej v súvislosti s rozhodovaním o majetku v bezpodielovom vlastníctve, ako nepriamym dôkazom, preto žalobu v dôsledku neunesenia dôkazného bremena žalobcom zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. V spore úspešnému žalovanému priznal právo na zaplatenie 89 980,- Sk, na náhradu súdneho poplatku za odvolanie proti rozsudku č. k. 27 Cb 267/94-108 z 10. októbra 2001 a 5000,- Sk (k úhrade bol žalovaný zaviazaný uznesením č. k. 27 Cb 267/94-187 z 18. augusta 2004 z dôvodu zloženia preddavku na trovy spojené s podaním znaleckého posudku).

Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie obidvaja účastníci konania.

Žalobca považoval napadnuté rozhodnutie za nesprávne, pretože súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav veci, nevysporiadal sa s predloženými dôkazmi a s tvrdením žalobcu a rozhodnutie súčasne vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť, alebo ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že v odôvodnení rozsudku súd nesprávne

vychádzal z toho, že podpis na listinách, a to úverovej zmluve č. 33/92 z 18. marca 1992 a ručiteľskej listine z 5. marca 1992, nie je podpisom žalovaného. Tvrdenia žalovaného ohľadne podpisov označil za účelové, pričom považoval za pochybenie súdu, keď sa uspokojil s tvrdeniami žalovaného ohľadom pravosti jeho podpisov. Peňažný ústav, ktorý preveroval pravosť podpisov na uvedených listinách mal jednoznačne za preukázané, že sa jedná o podpisy žalovaného, a preto bol poskytnutý úver. Vyčítal súdu prvého stupňa, že sa uspokojil s tým, že ako dôkaz bral len spochybnenie podpisov žalovaným, v ktorého záujme je uvedené tvrdenie. Žalobca predložil dôkazy o tom, že podpisy na vyššie uvedených listinách patria žalovanému a tento dôkaz nebol v konaní vyvrátený. Preto ak zo strany žalovaného nebude produkovaný dôkaz, ktorý by spochybnil pravosť na vyššie uvedených listinách, je jeho návrh opodstatnený.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. V odôvodnení vyjadrenia vyslovil názor, že po spochybnení podpisu žalovaným a bezúspešnom znaleckom dokazovaní bolo úlohou žalobcu, aby inými dôkaznými prostriedkami preukázal, že žalovaný ručiteľskú listinu podpísal. Súčasne si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní v sume 15 440,- Sk.

Žalovaný podal odvolanie proti výroku o náhrade trov konania. Uviedol, že na pojednávaní 18. júla 2007 súd odročil pojednávanie na 19. septembra 2007 s tým, že predvolá svedkov a dlžníka. Pojednávanie 19. septembra 2007 bolo zrušené, súd rozhodol uznesením 27 Cb 267/94-272 zo 16. januára 2008 tak, že pripustil na strane žalobcu namiesto D. s. r. o. B. s. r. o. L. Následne nariadil pojednávanie na 23. apríla 2008. Právna zástupkyňa (ktorá prevzala predvolanie na pojednávanie 29. februára 2008), v tomto čase mala byť mimo územia SR na dovolenke vopred zaplatenej, listom z 5. marca 2008 ospravedlnila svoju neprítomnosť z uvedených dôvodov na pojednávaní a požiadala o odročenie pojednávania na iný termín. Dňa 23. apríla 2008 na pojednávaní súd rozhodol rozsudkom. Podľa žalovaného jeho právna zástupkyňa nemala možnosť uplatniť a vyčísliť si trovy právneho zastúpenia, keďže nepredpokladala, že 23. apríla 2008 súd na pojednávaní v jej neprítomnosti ako aj v neprítomnosti žalovaného rozhodne. Žiadal výrok o náhrade trov konania zrušiť, nakoľko trpí vadou uvedenou v § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) po nariadení pojednávania podľa § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p., prejednal vec v napadnutom rozsahu a z uvedených dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť a rozhodnutie o náhrade trov konania trpí vadou, pre ktorú ho bolo potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Predmetom sporu je nárok na peňažné plnenie, ktorý žalobca oprel o ručiteľskú listinu z 5. marca 1992. V odvolacom konaní zostalo posúdiť platnosť tohto zabezpečovacieho záväzku. Z obsahu ručiteľskej listiny z 5. marca 1992 založenej v spise na č. l. 26 vyplýva, že zabezpečovala úver, vrátane úrokových nákladov a vyúčtovaných poplatkov, ktorý poskytla V., a. s. pobočka B. – mesto (predchodca žalobcu) v sume 1 988 000,- Kčs Mgr. B. Č. N. B. Žalovaný Ing. J. S. vyhlásil, že preberá ako ručiteľ záruku na zaplatenie tohto úveru vrátane úrokov a vyúčtovaných poplatkov, ako sa zaviazal podnikateľ po 166 000,- Kčs, v rokoch 1993 a 1994 po 165 750,- Kčs, v roku 1995 k 28. februáru 1995 posledná splátka v hodnote 164 000,- Kčs. Podľa tejto listiny sa ručiteľ zaviazal uhradiť dlžnú sumu poskytnutého úveru zo svojho účtu zložením finančných prostriedkov **v deň stanovenej splatnosti**, ak do toho dňa nebude úver splatený z prostriedkov podnikateľa **alebo pred dňom stanovenej splatnosti** v lehote určenej pobočkou podnikateľa, ak táto zistila ohrozenie návratnosti a za podmienky, že pobočka uplatní tento nárok 12 dní dopredu ako má byť záväzok zo záruky realizovaný. Z obsahu uvedenej listiny, ktorú podpísal úverový veriteľ a dlžník tiež vyplýva, že platnosť ručiteľskej listiny **zaniká uhradením poslednej splátky úveru t. j. dňom 28. 02. 1995**, do splnenia záväzkov vyplývajúcich z úverovej zmluvy. Ak sa ručiteľská zmluva nepoužila, pobočka mala vrátiť jej originál ručiteľovi.

Podľa názoru odvolacieho súdu v predloženej ručiteľskej listine z 5. marca 1992 je prejavená vôľa, že ak dlžník nezaplatí veriteľovi niektorú splátku, alebo by bola ohrozená splatnosť niektorej splátky, žalobca môže uplatniť právo na splnenie tohto záväzku voči žalovanému, ktorý je jeho ručiteľom. Toto právo veriteľa je upravené aj v zabezpečovanej úverovej zmluve č. 33/92 v bode III 2 písm. b tak, že v prípade ak podnikateľ (dlžník) neuhradí splátku v dohodnutý deň a nepožiada o jej prolongáciu,

prípadne prolongácia splátky nebude povolená, banka (veriteľ) pristúpi k uplatneniu svojich práv vyplývajúcich z finančného ručenia počnúc nasledujúcim pracovným dňom po dohodnutom termíne čiastočnej splátky. Žalovaný teda zabezpečoval splnenie jednotlivých splátok úveru, pričom splatnosť poslednej splátky úveru bola 28. februára 1995 (v roku 1992 bola výška splátok po 166 000,- Kčs, v rokoch 1993 a 1994 po 165 750,- Kčs, 28 februára 1995 splátka vo výške 164 000,- Kčs). Na základe uvedeného, ako aj so zreteľom na skutočnosť, že v ručiteľskej listine je to výslovne uvedené, odvolací súd uzavrel, že ručiteľský záväzok bol uzavretý na dobu určitú do 28. februára 1995. Po uplynutí uvedenej doby žalobca na základe tohto právneho úkonu nemal právo na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov voči žalovanému.

Z obsahu a petitu žaloby vyplýva, že žalobca si z dôvodu omeškania dlžníka s platením splátok uplatnil právo na vrátenie zostatku nesplateného úveru, návratnosť ktorého mal zabezpečený záložnou zmluvou. Z hľadiska skutkového vymedzenia nároku žalobcu, preto nie je možné žalobou uplatnený nárok priznať na základe posudzovanej ručiteľskej listiny. Na základe uvedeného skutkového a právneho stavu veci najvyšší súd Slovenskej republiky zamietajúci rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ukladá súdom zákonom ustanoveným postupom, teda v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. poskytovať ochranu právam, ktoré sú predmetom občianskeho súdneho konania. Riadny chod spravodlivosti v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, zaväzuje súdy na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí. Nepreskúmateľné súdne rozhodnutia zakladajú protiústavný stav a tento postup je nezlučiteľný so zásadou spravodlivosti konania. K tomuto procesnému právu účastníka zodpovedá podľa § 157 ods. 2 O. s. p. povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch rozhodnúť, ale tiež vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Ak tak súd neurobí, zaťažuje svoje rozhodnutie vadou spočívajúcou v tom, že účastníkovi konania postupom súdu odníme možnosť konať

pred súdom (§ 221 písm. f/ O. s. p.) a súčasne postupuje aj v rozpore čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd.

Súd prvého stupňa úspešnému žalovanému priznal náhradu súdneho poplatku a náhradu trov znaleckého dokazovania. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé z akého dôvodu žalovanému nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia a aká bola jeho úvaha pri aplikácii ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p.

Tým, že súd prvého stupňa neúplne odôvodnil svoje rozhodnutie o náhrade trov konania, sa stalo nepreskúmateľné, čím došlo k porušeniu základného práva žalovaného na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 157 ods. 2 O. s. p. a tým aj k naplneniu odvolacieho dôvodu uvedeného v § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p., ktorý viedol k zrušeniu napadnutého rozhodnutia podľa

§ 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a vráteniu veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. a v súlade s jeho návrhom priznal náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej služby v sume 512,51 Eur (15 440,- Sk), 506,21 eur odmena za jeden úkon právnej služby plus 6,3 Eur paušálna náhrada výdavkov podľa § 14 ods. 1 písm. c/, § 10 ods. 1, § 16 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 23. apríla 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: L. B.